

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ υπ' αριθ. 527/2006

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Γ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 21^{ης} Νοεμβρίου 2006

Σύνθεση :

Πρόεδρος :

Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη :

Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Ιωάννης
Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ηλίας
Δροσογιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ανδρέας
Χαρλαύτης, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής :

Ανδρέας Χαρλαύτης, Νομικός Σύμβουλος.

Αριθμ. Ερωτ. :

Υπ' αριθ. πρωτ. Γ.Γ. 2727/24-7-2006 έγγραφο της
Περιφέρειας Αττικής.

Περίληψη Ερωτ.:

Αν οι διατάξεις του άρθρου 393 του Κώδικα βασικής
πολεοδομικής νομοθεσίας (Φ.Ε.Κ. 580 Τ.Δ'), που
ισχύουν για την κατεδάφιση πολεοδομικών αυθαιρέτων,
πρέπει να εφαρμόζονται στα αυθαίρετα εντός δασικών
εκτάσεων.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο γνωμοδότησε ως εξής :

I.A. Στο άρθρο 71 παρ. 1 και 2 του Ν. 998/1979 Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας (Φ.Ε.Κ. 289 Α'), όπως η παρ. 1 αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 46 του Ν. 2145/1993, ορίζεται ότι :

«1. Εργολάβοι, υπεργολάβοι, κατασκευαστές, οι εντολείς τους και κάθε τρίτος που επιχειρεί, άνευ δικαιώματος ή καθ' υπέρβαση των υπό του παρόντος νόμου προβλεπόμενων εξαιρέσεων, την ανέγερση οποιουδήποτε κτίσματος ή κατασκευάσματος, οριστικής ή προσωρινής μορφής ή πραγματοποιεί οποιασδήποτε φύσεως εγκατάσταση, εντός δάσους ή δασικής εκτάσεως, δημόσιας ή ιδιωτικής, τιμωρούνται με φυλάκιση..... 2. Κατά των παραβατών της προηγούμενης παραγράφου επιβάλλεται υποχρεωτικώς δήμευσις των προϊόντων των ως άνω αξιοποιούνων πράξεων ως και των αντικειμένων, τα οποία εχρησίμευσαν ή ήσαν προωρισμένα προς τέλεσιν αυτών. Η δασική αρχή διατάσσει και, εν αρνήσει του υποχρέου, εκτελεί άνευ ετέρας διατυπώσεως την κατεδάφισιν των κτισμάτων».

B. Στο άρθρο 38 παρ. 7 του Ν. 1845/1989 Ανάπτυξη και αξιοποίηση της αγροτικής έρευνας και τεχνολογίας – Δασοπροστασία και άλλες διατάξεις (Φ.Ε.Κ. 102 Α') ορίζεται ότι :

«7. Για την προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 71 παρ. 2 του ν. 998/1979 κατεδάφιση των κτισμάτων, ο προϊστάμενος της τοπικής δασικής υπηρεσίας δικαιούται να προβαίνει στην επίταξη των αναγκαίων για την κατεδάφιση μηχανημάτων μετά των υπηρεσιών των χειριστών τους.....».

Γ. Στον Ν. 1892/1990 για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις (Φ.Ε.Κ. 101 Α') και ειδικότερα στο άρθρο 114 παρ. 1 και 2 αυτού, όπως αντικαταστάθηκαν η πρώτη από την παρ. 2 του άρθρου 29 του Ν. 2081/1992 και η δεύτερη από την παρ. 5 του άρθρου 9 του Ν. 2880/2001, ορίζεται ότι :
«1. Απαγορεύεται η ανέγερση οικοδομών, κτισμάτων και πάσης φύσεως εγκαταστάσεων εντός δημόσιων ή ιδιωτικών δασών ή δασικών ή αναδασωτέων εκτάσεων, που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά, εξαιρέσει των υπό του άρθρ. 45 του Ν. 998/1979 προβλεπόμενων περιπτώσεων..... 2. Ανεγερθείσες ή ανεγειρόμενες οικοδομές, κτίσματα και πάσης φύσεως εγκαταστάσεις στις ανωτέρω εκτάσεις κατεδαφίζονται υποχρεωτικά, κατόπιν αποφάσεως του οικείου Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας με τεχνική υποστήριξη

που διατίθεται και από τεχνική υπηρεσία νομαρχιακής αυτοδιοίκησης της οικείας Περιφέρειας, ύστερα από αίτημα του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας και με τη συνδρομή της αρμόδιας δασικής υπηρεσίας».

Δ. Τέλος στο άρθρο 393 παρ. 1 και 2 του Κώδικα βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας (Φ.Ε.Κ. 580/27-7-1999 Τ.Δ') ορίζεται ότι :

«1. Η κατεδάφιση αυθαιρέτων ενεργείται από συνεργείο της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας που αποτελείται από κατάλληλο προσωπικό με τον αναγκαίο εξοπλισμό. Ο νομάρχης μπορεί να εγκρίνει τη δημιουργία περισσότερων συνεργείων, την ενίσχυσή τους από προσωπικό άλλων υπηρεσιών και την παροχή κάθε δυνατής βοήθειας. Σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης συνεργείου κατά νομό είναι δυνατό μετά από αιτιολογημένη πρόταση του νομάρχη να συγκροτηθεί από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων συνεργείο που υπάγεται στην αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία.

2. Η κατεδάφιση αυθαιρέτων κτισμάτων είναι δυνατό να γίνεται και με ειδική εργολαβία κατά τις διατάξεις του ν.δ. 1418/1984, όπως ισχύει κάθε φορά. Όταν το αυθαίρετο υπάγεται στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 386 μπορεί για την κατεδάφισή του να διατεθούν μέσα από οποιονδήποτε τρίτο και μετά από σχετική απόφαση του οικείου νομάρχη».

Και στο άρθρο 386 παρ. 2 του αυτού Δ/τος ορίζεται ότι :

«2. Δεν υπάγονται στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου (περί αναστολής κατεδαφίσεως) και κατεδαφίζονται κατά τις ισχύουσες διατάξεις τα κτίσματα που βρίσκονται : α) σε κοινόχρηστους χώρους της πόλης, οδούς, πλατείες κ.λ.π., β) μέσα στη ζώνη ασφαλείας των διεθνών, εθνικών, επαρχιακών και δημοτικών ή κοινοτικών οδών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 186, γ) μέσα στον αιγιαλό και τη ζώνη παραλίας, κατά το ν. δ/γμα 393/1974 όπως ισχύει, δ) σε δημόσια κτήματα, ε) σε δασικές ή αναδασωτέες εκτάσεις, στ) σε αρχαιολογικούς χώρους και ζ) σε ρέματα».

II. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει με σαφήνεια ότι τα κτίσματα και οι εν γένει εγκαταστάσεις, που παρά τις ρητές απαγορεύσεις ανεγείρονται σε δημόσιες ή ιδιωτικές δασικές εκτάσεις με εξαίρεση τα στρατιωτικά έργα καθώς και τα έργα οδοποιίας και εγκατάστασης αγωγών φωταερίου, κατεδαφίζονται άνευ άλλου τινός με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, ο οποίος έχει ήδη καταστεί αρμόδιος για την έκδοση των πράξεων, με τις οποίες διατάσσεται η κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών εντός αναδασωτέων ή δασικών εκτάσεων

(Σ.Τ.Ε. 1444/2006). Την κατεδάφιση ενεργούν οι τεχνικές υπηρεσίες είτε του Κράτους είτε της οικείας νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, η συνδρομή της οποίας προβλέπεται ευθέως από τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του Ν. 1892/1990, όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 5 του άρθρου 9 του Ν. 2880/2001. Προκύπτει εξάλλου από τα ανωτέρω ότι τόσο οι τεχνικές υπηρεσίες, κρατικές και νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων, όσο και η δασική υπηρεσία προκειμένου να προχωρήσουν στην υλοποίηση των κάθε φύσεως αποφάσεων κατεδάφισης χρησιμοποιούν μηχανήματα είτε δικά τους, εφ' όσον πράγματι διαθέτουν τέτοια ή μισθωμένα από τρίτους στους οποίους και καταβάλλεται το ανάλογο αντάλλαγμα, χωρίς φυσικά στα πλαίσια της επιβαλλόμενης από το άρθρο 24 του Συντάγματος γενικής υποχρέωσης προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων της χώρας να αποκλείεται προς την κατεύθυνση αυτή η δωρεάν παροχή συνδρομής και από ιδιώτες, αφού μάλιστα το άρθρο 38 παρ. 7 του Ν. 1845/1989 προβλέπει και την επίταξη των αναγκαίων για την κατεδάφιση μηχανημάτων και υπηρεσιών των χειριστών τους.

Περαιτέρω, κατά τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 393 παρ. 2 του Κώδικα πολεοδομικής νομοθεσίας σε συνδυασμό με το άρθρο 386 παρ. 2 του ίδιου διατάγματος, είναι δυνατή η χρησιμοποίηση μέσων διατιθεμένων από τρίτους ιδιώτες προς κατεδάφιση αυθαιρέτων και εντός δασικών εκτάσεων.

III. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί ότι είναι δυνατή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 393 του Κώδικα βασικής πολεοδομικής νομοθεσίας, η χρησιμοποίηση ιδιωτικών μέσων παρεχομένων εκουσίως από τους ιδιοκτήτες τους, προς κατεδάφιση αυθαιρέτων κατασκευών κειμένων εντός δασικών εκτάσεων, μετά από σχετική απόφαση του οικείου Νομάρχη υπό την επίβλεψη και τις οδηγίες συνεργείου, που θα έχει συσταθεί με απόφαση της αρμόδιας Υπηρεσίας της Περιφέρειας.-

Θεωρήθηκε

Αθήνα, 27/11/06

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Πουλάκος
Αντιπρόεδρος Ν.ΣΚ.

Ο Εισηγητής

Ανδρέας Χαρλαύτης
Νομικός Σύμβουλος